

PFF orienterer om takstforhandlingene 2025

Takstforhandlingene vil dette året bli ferdigforhandlet innen 28. mai, og får virkning fra og med 1. juli. PFF orienterer her om prinsippene som legges til grunn i forhandlingene, og ønsker innspill fra medlemmer som har forslag til nye takster eller forbedring av eksisterende takstene eller betingelser for disse. Synspunkter om den økonomiske utviklingen tas også imot med takk.

AV HENNING JENSEN
FYSIOTERAPEUT

Hvor mye takstene skal øke er forholdsvis forutbestemt, selv om det ikke er oppnådd full enighet om dette. I prinsippet er det staten ved Helse- og Omsorgsdepartementet (HOD) som fastsetter takstene, og

derfor har det endelige ordet i denne sammenhengen. Takstene fastsettes i en forskrift som har det forkortede navnet «Stønadsforskriften», men som med alle andre forskrifter skal denne på høring før den endelige versjonen kan settes i kraft. Denne høringen foregår ved at HOD innkaller PFF, NMF og NFF til møter der man fremmer sine synspunkter på hvilke endringer som ønskes. Populært sagt kalles denne høringen

for «Takstforhandlingene», selv om det egentlig ikke er en forhandling der man må komme til enighet, men bare en «høring» der partene kan presentere synspunktene sine. Til slutt er det staten ved HOD som «skjærer igjennom» og fastsetter takster og tekst i forskriften.

Fremgangsmåten

Gjennom avholdte møter og i tidligere «forhandlinger» har partene

kommet frem til metoder som legges til grunn for å komme frem til hvordan den økonomiske delen skal beregnes. Man gå etter en mal som består av følgende komponenter:

1. Inntekten som blir fremforhandlet i lønnsoppgjørene for frontfaget, dette er ikke klart før kort før takstforhandlingene. Denne utgjør hvor mye «nettoinntekten» skal øke i snitt for de med driftsavtale. Denne komponenten skal sikre at vi får samme inntektsøkning som ellers forekommer i samfunnet for de som er lønnstakere.
2. Kostnadsøkningen slik den antas å bli det kommende året er sammensatt av følgende komponenter:
 $0,27 * \text{«lønn/andre personalkostnader»} + 0,34 * \text{«lokaler, lys og varme»} + 0,39 \text{ «annet»}$
«Lønn» er med pga. at vi har utgifter til lønning til klinikkassistent og andre tjenester basert på lønn, «lokaler, lys varme» går på husleie og driftsutgifter til lokalene, og «annet» går på den generelle prisstigningen for varer og tjenester som man kjøper til driften. Den første komponenten tas fra det som ble resultatet for en bestemt lønnsklasse i kommunene, den neste tas fra konsumprisindeksen (KPI), mens «annet» tas fra regjeringens anslag får årets prisstigning i revidert nasjonalbudsjett.

Når disse komponentene er funnet vektet inntektskomponenten med 70 % og kostnadskomponenten med 30 % fordi man går ut ifra at kostnadene utgjør 30 % av den samlede omsetningen. For å fastsette denne fordelingen har man fra tid til annen foretatt «inntekts- og kostnadsundersøkelser» for fysioterapeuter med driftsavtaler, de siste par gangene er dette gjort av SSB (Statistisk Sentralbyrå), og før det ved en spørreundersøkelse blant fysioterapeuter utført av et konsulentfirma kalt Agenda. Spørreundersøkelsen hadde veldig dårlig oppslutning slik det som regel er tilfellet med den slags undersøkelser blant fysioterapeuter, derfor har man brukt SSB som undersøker det

som fremgår av diverse statistikker og opplysninger de samler inn fra forskjellige organer så som Skattedirektoratet, Helfo mv.

PFF er ikke helt enig i metoden som benyttes av følgende årsaker:

1. Når det gjelder frontfagets forhandlinger er dette for de som er ansatte i konkurranseutsatt industri. Vi mener man skal bruke den gjennomsnittlige lønnsøkningen for alle sektorer. Denne er som regel litt høyere enn det frontfaget oppnår i hovedforhandlingen.
2. Lønnsforhandlingene består av sentrale forhandlinger og lokale forhandlinger. Disse skal som prinsipp holde seg innen den fremforhandlede rammen i frontfaget. Dette har man egentlig ikke full kontroll over siden det i de lokale forhandlinger lett kan forekomme at man i snitt kommer høyere ut. Dette ser man først mye senere, når de lokale forhandlingene er ferdige og statistikken klar. Om dette skulle avvike fra den fremforhandlede rammen får det ingen virkning for fysioterapeuter som bruker takstsystemet. Dette kan bety at «frontfaget» i realiteten får en annen utvikling enn det som legges til grunn i takstforhandlingene.
På grunn av dette mener PFF at det beste er å forholde seg til den gjennomsnittlige økningen av lønningene for alle sektorer fra året før, slik at dette ikke blir basert på antakelser, men på det som reelt har vært tilfellet. I tillegg vil dette ikke bare bli basert på en sektor innen lønnsdannelsen, men på gjennomsnittet av alle sektorer.

3. Når det gjelder kostnadene er det også usikkerhet knyttet til denne beregningen som har en tendens til at kostnadene ikke kompenseres fullt ut. Det gjelder eksempelvis «lokaler, lys, varme» der de tallene som SSB henter inn gjelder strøm inkludert strømstøtte, mens strømmen som fysioterapeuter bruker på klinikkene ikke får strømstøtte. Godt nok har det lyktes å få dette kompensert til en viss grad ved «harde» forhandlinger. Heller ikke kompo-

nenten «annet» holder ikke alltid mål. I mange år har den vært for lav fordi regjeringen har vært for optimistiske med anslaget eller at det har vært uventede hendelser som har økt kostnadene på en uforutsigbar måte, men ved siste anslag ble det omvendt fordi prisene sank mer enn forventet. Likevel mener PFF at det er bedre å forholde seg til det som blir fastslått som prisstigning for året før, slik at man ikke blir avhengig av at regjeringens anslag over tid blir riktig. Med PFF sitt forsalg får man da en forsinket kompensasjon som er riktig, men vi mener dette er bedre enn en antatt kompensasjon som ofte blir feil.

PFF har fremmet disse synspunktene over flere år, men foreløpig ikke kommet i mål med dette. I realiteten er det HOD (Helse- og Omsorgsdepartementet) som avgjør saken idet det har en slags «vetorett» i disse «forhandlingene», som jo egentlig ikke kan sammenliknes med lønnsforhandlinger da vi ikke har noen verktøy til å fremtvinge de løsningsene vi mener er riktige. Ansatte kan jo streike, det er ikke en god metode for næringsdrivende.

Andre ting som kan tas opp i takstforhandlingene er det som fremgår av «Stønadsforskriften»; betingelser for takstbruken for å utløse de forskjellige takster, man kan også foreslå nye takster eller at takster tas bort og at pengene de har utløst overføres til andre takster.

For at PFF skal få så godt et grunnlag som mulig for å fremme gode krav i «takstforhandlingene» er det viktig at medlemmene kommer med innspill til endringer i takstsystemet, og påpeker takster som kan være problematiske, eventuelt områder som ikke blir honorert fordi det ikke finnes takster for dem. Innspill kan sendes til PFF's generalsekretær. Disse innspillene tas da med i det samlede kravet PFF sender til HOD i forkant av «forhandlingene», og er en viktig «ledetråd» under disse. Kravdokumentet legges hvert år ut på PFF sin hjemmeside når det nærmer seg tiden for takstforhandlinger.